

NORGES HØYESTERETT

Den 21. desember 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-02391-A, (sak nr. 2011/1568), straffesak, anke over dom,

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Katharina Rise)

mot

A (advokat Øystein Storrvik)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Falkanger**: Saken gjelder straffutmåling for to legemskrenkelser – én overtredelse av straffeloven § 229 annet straffalternativ jf. § 232 og én overtredelse av straffeloven § 228 jf. § 232.
- (2) Nordre Vestfold tingrett avsa 1. april 2011 dom med slik domsslutning:

”1.

A, født 22.07.1970, frifinnes for tiltalens post III a) og b).

A, født 22.07.1970, dømmes for overtredelse av straffeloven §§ 229 annet straffalternativ jf. 232, og § 228 første ledd jf § 232 til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder, jf. straffeloven § 62.

Varetekt kommer til fradrag med 124 – etthundreogfireogtyve – dager.

2.

A dømmes til å betale erstatning til B for lidet tap med kr. 53619,- og oppreisning med kr. 100 000,-

3.

A frifinnes for krav om saksomkostninger.”

- (3) A anket dommen til Agder lagmannsrett. Anken rettet seg mot bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for den post som gjaldt overtredelse av straffeloven § 229 annet straffalternativ jf. § 232, samt mot straffutmålingen. I tillegg ble det begjært ny behandling av de sivile krav.
- (4) Ved lagmannsrettens beslutning av 15. juni 2011 ble anken over straffutmålingen henvist til ankeforhandling. For øvrig ble anken nektet fremmet.
- (5) Agder lagmannsrett avsa 12. august 2011 dom med slik domsslutning:
- ”I tingrettens dom gjøres følgende endringer:**
- Punkt 1: straffen fastsettes til fengsel i 1 – ett – år med varetektsfradrag 258 – tohundreogfemtiåtte – dager.**
- Punkt 2: oppreisning fastsettes til 60.000 – sekstitusen – kroner.”**
- (6) Vestfold og Telemark statsadvokatembeter har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken retter seg mot straffutmålingen.
- (7) *Jeg er kommet til at straffen skal settes til fengsel i ett år og ni måneder.*
- (8) A er 41 år gammel og lever av trygd. Han er tidligere straffedømt, men ikke for voldsforbrytelser. Han er nå dømt for én overtredelse av straffeloven § 229 annet straffalternativ jf. § 232 og én overtredelse av straffeloven § 228 jf. § 232.
- (9) Overtredelsen av straffeloven § 229 annet straffalternativ jf. § 232 – tiltalens post I – skjedde lørdag 28. august 2010 cirka klokken 23.30 i X. Tidligere på kvelden hadde det vært en tildragelse mellom A og fornærmede utenfor en pub. Det endte med en kortvarig slåsskamp før de ble atskilt og A vist bort fra stedet. Da fornærmede noe senere gikk hjemover, møtte han A i ----- gate. A slo da til fornærmede i hodet med knyttet hånd slik at han falt i bakken. A slo og sparket deretter fornærmede gjentatte ganger mens fornærmede fortsatt lå nede. En rekke av slagene ble utført mot hodet med en skarpkantet stein på cirka 0,3 kg.
- (10) Voldshandlingene pågikk over forholdsvis lang tid. Fornærmede mistet tidlig bevisstheten, men A stoppet likevel ikke. Først etter at en utenforstående person en stund hadde forsøkt å få ham til å holde opp, ble voldshandlingene avbrutt.
- (11) Fornærmede ble brakt til sykehus etter hendelsen, og det ble der konstatert 15 sår i ansiktet og hodebunnen. Til sammen ble han sydd med 34 sting, og han var sykemeldt i én måned. Tingretten beskriver langtidsvirkningene slik:
- ”Han har fortsatt plager av både fysisk og psykisk art syv måneder etter hendelsen. Blant annet har han synlig arr, som også etter arrkorreksjon vil være synlig, han har problemer med stramming rundt høyre øye. Han har etter sin egen forklaring også problemer med søvn, og mareritt om hendelsen. Søvnproblemene er slik at de påvirker arbeidet hans.”**
- (12) Etter dette legger jeg til grunn at volden var meget brutal, og at den klart hadde karakter av mishandling. Den skjedde dessuten uprovosert. Tildragelsen mellom A og fornærmede tidligere på kvelden kan ikke tillegges noen betydning.

- (13) Jeg kan ikke se det annerledes enn at voldshandlingen lett kunne ha fått enda mer alvorlige konsekvenser. Den rettsmedisinske kommisjon har således i brev av 15. november 2010 uttalt ”at slag med en stein som beskrevet kan godt medføre livsfarlig skade”.
- (14) Overtredelsen av straffeloven § 228 jf. § 232 – tiltalens post II – skjedde ved at A fra sommeren 2009 til mandag 6. desember 2010 ved gjentatte anledninger slo sin kjæreste C i ansiktet og andre steder på kroppen med knyttet hånd. Én av hendelsene fant sted 6. desember 2010, da han slo henne flere ganger med knyttet hånd i ansiktet og andre steder på kroppen mens hun lå på bakken. Først etter at utenforstående hadde grepet fysisk inn, avsluttet han voldsutøvelsen og forlot stedet.
- (15) Ved straffutmålingen tar jeg utgangspunkt i at begge forholdene som saken gjelder, er alvorlige. Ved utmålingen vil imidlertid overtredelsen av straffeloven § 229 annet straffalternativ jf. § 232 være dominerende, idet denne var særlig grov. Jeg ser derfor først på hvilken straff denne overtredelsen isolert sett ville ha medført.
- (16) Høyesterett har ikke i de senere år behandlet noen helt liknende sak, men jeg finner veiledning i avgjørelsen i Rt. 2003 side 732. Domfelte hadde der uprovosert slått fornærmede til bakken, og fortsatte med fem spark da fornærmede forsøkte å reise seg. Handlingen ble utført i fellesskap med andre, og fornærmede ble påført hjernerystelse, en hevelse i ansiktet og en brukket tann. I tillegg fikk han langvarige smerter i nakke og bryst, og problemer med synet og hukommelsen. For dette og to mindre alvorlige forhold ble straffen satt til fengsel i ett år og to måneder.
- (17) Selv om handlingen i vår sak ikke ble begått i felleskap, finner jeg at voldsbruken har vært noe mer alvorlig enn i saken fra 2003. Jeg viser særlig til at det ble brukt en stein, at volden pågikk over lengre tid og at skadene er mer omfattende.
- (18) Ved utmålingen av straff for overtredelsen av § 229 annet straffalternativ jf. § 232 må det tas hensyn til at handlingen fant sted etter at straffeloven ble endret 25. juni 2010. Strafferammen for en rekke volds- og seksualforbrytelser ble da hevet, blant annet for overtredelser av straffeloven § 229 første og tredje straffalternativ. Departementet hadde også foreslått å heve den øvre strafferamme for overtredelser av § 229 annet straffalternativ, jf. Prop. 97 L (2009–2010) side 37. I tillegg ble det gitt uttrykk for et ønske om en skjerping av ”normalstraffnivået innenfor strafferammen”. Om dette het det blant annet:
- ”Gjennomgåelsen av straffutmålingspraksis viser at straffen for en ordinær overtredelse av § 229 annet straffalternativ ligger i området fengsel i 90 til 120 dager for uprovosert vold i form av knyttneveslag mot fornærmedes hode, jf. punkt 6.4.1. Straffen for tilsvarende handlinger bør i utgangspunktet ikke ligge under 6 måneder ubetinget fengsel.”**
- (19) Av økonomiske og administrative grunner gikk Justiskomiteens flertall mot å heve strafferammen for overtredelser av § 229 annet straffalternativ, jf. Innst. 314 L (2009–2010) side 7–8. Komiteens flertall understreket likevel at det var ”enig med regjeringen i at normalstraffnivået for voldslovbrudd er for lavt, og at dette skal økes”. Mindretallet var ikke uenig i dette.

- (20) Proposisjonen bygger på synspunkter i forarbeidene til lov av 19. juni 2009 nr. 74, som sluttførte den spesielle delen av straffeloven av 20. mai 2005 nr. 28. I Innst. O. nr. 73 (2008–2009) på side 37 het det således:

”Komiteen mener at det over tid har utviklet seg et straffenivå for de mest integritetskrekkende handlingene som ligger for lavt i forhold til andre straffbare handlinger. Den foreliggende saken legger i hovedsak opp til å skjerpe straffenivået for denne typen kriminalitet med rundt en tredjedel.”

- (21) Med disse signaler fra lovgiver antar jeg at en straff av fengsel i ett år og seks måneder ville ha vært passende for overtredelsen av § 229 annet straffalternativ jf. § 232 isolert sett.
- (22) Overtredelsen av § 228 jf. § 232 er en fortsatt forbrytelse som har pågått over lang tid, og det dreier seg om alvorlige krenkelser. Slik saken er opplyst, er det noe uklart hva slags forhold A og fornærmede hadde til hverandre på gjerningstiden. De er i dag samboere, men det kan ikke legges til grunn at de var det den gang. Den type hensyn som begrunner særlig streng straffutmåling for familievold, kan derfor bare i begrenset grad trekkes inn her.
- (23) A er tidligere dømt til betinget fengselsstraff for blant annet tyveri. De forholdene saken gjelder, er begått i prøvetiden for denne dommen. Jeg er imidlertid enig med de foregående instanser i at straffen bør gis som en særskilt dom.
- (24) Aktor har for de to forhold denne saken gjelder, lagt ned påstand om at A skal dømmes til fengsel i ett år og seks måneder. Hun ga i skranken uttrykk for at det nok er grunnlag for noe strengere straff, men at hun likevel ville holde seg til den påstand som ble lagt ned for tidligere instanser.
- (25) Jeg er kommet til at straffen bør skjerpes noe i forhold til aktors påstand ved at den settes til fengsel i ett år og ni måneder.
- (26) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom – domslutningen punkt 1 – gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 9 – ni – måneder. Det gjøres fradrag for 263 – tohundreogsekstire – dager for utholdt varetekt.

- (27) Dommer **Øie:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (28) Dommer **Tjomsland:** Likeså.
- (29) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (30) Justitiarius **Schei:** Likeså.

(31) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom – domslutningen punkt 1 – gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 9 – ni – måneder. Det gjøres fradrag for 263 – tohundreogsekstire – dager for utholdt varetekt.

Riktig utskrift bekreftes: